

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200678
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8522200678.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUD. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX D. E., pr. zast.: JUDr. Daniel Tarbaj, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., skráteneý názov: VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, pr. zast.: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 v konaní o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 20.03.2023, č. k. 8Csp/16/2022-71 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobkyňu priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobkyňa si predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., uplatnila nárok na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia z dôvodu, že v konaní 8Csp/22/2021 Okresného súdu Stará Ľubovňa si uplatnila porušenie svojich práv ako spotrebiteľka. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že v základnom konaní vzal žalobu späť a súd nekonštatoval porušenie žiadnych spotrebiteľských práv žalobkyne. Preto je absurdné, aby si žalobkyňa v predmetnom konaní úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľských práv na súde. Domnienka žalobkyne, že by k späťvzatiu konania v pôvodnom konaní došlo z dôvodu jej procesnej aktivity, sa nezakladá na pravde. Vzhľadom na súhlas žalobkyne so späťvzatím žaloby, nejde o úspešné uplatnenie spotrebiteľských práv na súde v pôvodnom konaní a žalobkyňa nemá nárok na primerané finančné zadostučinenie.

3. S poukazom na ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. súd uzavrel, že nemožno akceptovať názor žalobkyne, aby si táto v pôvodnom konaní úspešne uplatnila svoje práva. Skutočnosť, či zmluva, ktorá bola podkladom pre uplatnenie nároku žalovaného v pôvodnom konaní mala alebo nemala všetky potrebné náležitosti a či ju prípadne je možné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, nebola v pôvodnom konaní žiadnym spôsobom riešená vzhľadom na späťvzatie žaloby. Za tohto stavu nemožno akceptovať tvrdenia žalobkyne o tom, že zmluva sa mala považovať za bezúročnú a bez poplatkov, keďže takýto názor nebol súdom v pôvodnom konaní vyslovený.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu zamietol, pričom s prihliadnutím na absenciu základnej podmienky pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia sa súd už nezaoberal jeho výškou. V danom prípade nejde o reštriktívny výklad ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., v tom zmysle, že by súd napr. neakceptoval obranu spotrebiteľa vystupujúceho v pôvodnom konaní v pozícii žalovaného, ale o skúmanie naplnenia základnej podmienky upravenej v uvedenom zákonom ustanovení, ktorú

súd nemal preukázanú. Bez jej naplnenia nie je možné priznať nárok, ktorý vyžaduje splnenie určitých podmienok (čo platí vo všeobecnosti na každý uplatňovaný nárok, ktorý na svoje priznanie vyžaduje splnenie nejakých podmienok alebo podmienky).

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že v základnom konaní si žalovaný voči nej ako spotrebiteľke uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 1.372,41 eur vrátane úroku z omeškania, pričom v priebehu konania došlo k zmene na strane pôvodného žalobcu z dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok žalovaný predmetnú pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy, postúpil na spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. Potom, čo sa žalobkyňa v základnom konaní nechala právne zastúpiť advokátom, proti uplatnenej pohľadávke podala vecné vyjadrenie a v tom čase nemala vedomosť o späťvzati žaloby pôvodným žalobcom. Zdôraznila, že v základnom konaní v pozícii žalovanej nebola v spore pasívna, ale podala vyjadrenie v čase, keď konanie ešte nebolo zastavené. Nemožno preto prijať záver, že sa v konaní nebránila, resp. nepoukazyvala na porušenie práva alebo povinnosti. Zákon ako podmienku nestanovuje v akej časovej lehote má svoje právo spotrebiteľ brániť, ale je potrebné úspešne namietat porušenie práva a povinnosti v priebehu konania, k čomu zo strany žalobkyne došlo. Za porušovateľa je preto potrebné označiť žalovaného (v základnom konaní vystupoval ako žalobca), ktorý takúto nedôvodnú pohľadávku si v základnom konaní uplatnil. Až prieskumom zo strany jeho právneho nástupcu (Intrum Slovakia s.r.o.) bolo usúdené, že pohľadávka je nedôvodná, a preto vzal žalobu späť, čím potvrdil argumentáciu žalobkyne uvedenú v jej vyjadrení k žalobe. Zo strany súdu došlo k reštriktívnemu výkladu ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré je podľa názoru najvyšších súdnych autorít neprípustné. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 80/2020 zo dňa 24.08.2022. Na záver uviedla, že akceptovaním právneho záveru súdu prvej inštancie by strácal inštitút primeraného finančného zadosťučinenia svoj odradzujúci účel. Dodávateľia by teda mohli na všeobecných súdoch bez obavy skúšať uplatniť svoje nedôvodné pohľadávky s vedomím, že takéto ohrozenie práv spotrebiteľov by nevyvolalo žiaden sankčný následok. Zároveň by sa právne neznalým spotrebiteľom, ktorí až v súdnom konaní zistia porušenie práv a povinností dodávateľom, znemožnilo následne využiť prostriedok reletárnej náhrady nemajetkovej ujmy. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel, alternatívne žiadala rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný k podanému odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom a navrhuje ho ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na ods. 14 napadnutého rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že žalovaná (v tomto konaní žalobkyňa), nedoručila súdu žiadne vyjadrenie k žalobe v čase, kedy súdu bolo doručené späťvzatie žaloby, čím nie je naplnená hypotéza ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., a teda základná podmienka pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to úspešné uplatnenie porušenie práva spotrebiteľa.

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní, v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a nasl. CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúceho práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

10. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval, že žalobkyňa nedoručila súdu v pôvodnom konaní žiadne vyjadrenie k žalobe v čase, kedy súdu bolo doručené späťvzatie žaloby, čím nie je naplnená hypotéza § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., a teda základná podmienka pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa, keďže

do času doručenia späťvzatia žaloby žiadna obrana žalobkyne voči uplatnenému nároku v pôvodnom konaní súdu, ani protistrane nebola doručená.

11. Ako vyplýva z pripojeného spisu 8Csp/22/2021 Okresného súdu Stará Ľubovňa (tento spis bol vyžiadaný odvolacím súdom), v pôvodnom konaní súd uznesením zo dňa 08.11.2021 č. k. 8Csp/22/2021-63 pripustil, aby namiesto doterajšieho žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, vstúpil do konania ako žalobca Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, Bratislava – mestská časť Staré mesto, IČO: 35 831 154. Vo veci bolo vytýčené pojednávanie na deň 14.03.2022 a predvolanie na pojednávanie bolo žalobkyni listinne doručené dňa 03.03.2022. Podaním zo dňa 11.03.2022 sa žalobkyňa (v pôvodnom konaní vystupujúca ako žalovaná) aktívne bránila tým, že vzniesla námietku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu (č. l. 82 spisu 8Csp/22/2021), tiež poukazovala, že úverová zmluva nemá požadované zákonné náležitosti. Žalovaný (v pôvodnom konaní vystupujúci ako žalobca) podaním doručeným súdu 09.03.2022 vzal žalobu v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. Späťvzatie žaloby pôvodným žalobcom bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené až na pojednávaní dňa 14.03.2022 (č. l. 94 spisu 8Csp/22/2021- zápíska o pojednávaní zo dňa 14.03.2022). Žalobkyňa teda v čase, keď sa aktívne bránila voči žalobe nemala vedomosť o späťvzati žaloby, dozvedela sa o tom až dňa 14.03.2022, t.j. na nariadenom pojednávaní, na ktorom bol prítomný jej právny zástupca.

12. Odvolací súd uvádza, že v prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

14. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

15. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

16. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

17. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa sa v pôvodnom konaní úspešne bránila tým, že vzniesla námietku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu poukazujúc, že z dôvodu neplatnosti vyhlásenia

mimoriadnej splatnosti úveru nie sú dané podmienky pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Navyše aktívna obrana žalobkyne v pôvodnom konaní (vyjadrenie žalovanej zo dňa 11.03.2022), uvedené podanie bolo súdu prvej inštancie doručené 11.03.2022 a žalobkyňa sa o späťvzatie žaloby pôvodným žalobcom dozvedela až na pojednávaní, konanom dňa 14.03.2022. Z uvedeného teda vyplýva, že v čase aktívnej obrany žalobkyne, táto nemala vedomosť o späťvzati žaloby pôvodným žalobcom bez uvedenia dôvodu.

18. Právoplatným ukončením konania vo veci 8Csp/22/2021 Okresného súdu Stará Ľubovňa, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

19. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uvádza, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak žalobu žalobkyne zamietol, nakoľko je toho názoru, že ak zmluvné podmienky zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu neboli pre späťvzatie podrobené súdnej kontrole, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva, umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie, a to práve z dôvodu jej aktívnej obrany v pôvodnom konaní (č. I. 82 až 84 spisu 8Csp/22/2021), pričom zo strany pôvodného žalobcu došlo k späťvzatiu žaloby bez uvedenia dôvodu.

20. V dôsledku konania žalovaného, žalobkyňa bola nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme (1.372,41 eur s príslušenstvom), nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva vznesením námietky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúci z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

21. V zásade bez ďalšieho je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný, ak dodávateľ uplatňuje voči spotrebiteľovi právo, ktoré po vznesení námietky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany spotrebiteľa sa účinne oslabí. V prejednávacom prípade preto späťvzatie žaloby nemôže byť vykladané v neprospech spotrebiteľa – žalobkyne, ktorá sa v pôvodnom konaní aktívne bránila nielen námietkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ale aj tým, že zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty zo dňa 13.04.2012, od ktorej si žalovaný v pôvodnom konaní odvodzoval svoj nárok, neobsahovala zákonom požadované náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. a), f), k) z. č. 129/2010 Z.z., čím poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch. V pôvodnom konaní k späťvzatiu žaloby pôvodným žalobcom došlo bez udania dôvodov a žalobkyňa sa v pôvodnom konaní aktívne bránila v rámci zákonnej obrany.

22. Uvedeným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Úlohou súdu prvej inštancie bude vo vyššie naznačených intenciách opätovne rozhodnúť o nároku žalobkyne uplatnenom v predmetnom konaní. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 234 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé s tým, že už nateraz je základ nároku daný.

24. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).